

Çelebi

Faydalı Bilgiler Kılavuzu - 2

İnternet Hukuku
Alan Adı Sahipliği
&
Kötü Niyet
Haksız Rekabet

www.byclb.com

İÇİNDEKİLER

1. İnternet Alan Adı Sahipliği Kavramı	3
1.1 Giriş.....	3
1.2 İnternet Sitesi Sahibi ile Siteyi Yapan Üçüncü Şahıslar Arasında Alan Adı Sahipliğinin Devri Sorunu	4
2. Alan Adı Sahiplik Hakları	6
2.1 Alan Adı Nedir	6
2.2 Yasal Dayanak	6
2.3 Alan Adı Sahiplik Haklarına Dair Yasal Düzenlemeler.....	7
2.4 Alan Adı Sahiplik Mevzuatının Açıklaması ve Değerlendirme	8
3. İlgili Mevzuat Hükümleri.....	10
3.1 Türk Ticaret Kanunu.....	10
3.2 Medeni Kanun.....	12
3.3 Borçlar Kanunu.....	12
3.4 556 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname	12
4. İletişim	17
5. Kaynaklar	18

1. İnternet Alan Adı Sahipliği Kavramı

1.1 Giriş

Resmi olan veya olmayan organizasyonların, işletmelerin ve bireylerin birer internet sitesi ve bu sitelerin sunulduğu alanların adlarının (domain name) kullanımı günümüzde son derece yaygınlaşmış ve alan adları elektronik iletişimin kendisi kadar önemli hale gelmiştir.

İnternet sitesi yayıncılığı ile ilgili olarak bilinmesi gereken çok sayıda kavram, konu ve yasal yükümlülük mevcut olmasına rağmen internet sitesi sahipleri arasında bu konuda genel bilgi ve bilinç seviyesinin düşük olduğu görülmektedir.

İnternet sitesi sahiplerinin kendi yasal hak ve sorumluluklarına dair bilgi noksanlıklarına bağlı olarak bir kısım problemler yaşanabilmektedir. Uygulamada sıklıkla karşılaşılan sorunlar arasında

1. İnternet sitesi sahibi ile siteyi yapan üçüncü şahıslar (bilgisayar programcılığı işletmeleri) arasında alan adı sahipliğinin devri,
2. Marka veya işletme adına uygun internet alan adının üçüncü şahıslar tarafından önceden sahiplenilmiş olması ve kullanıma uygun olmaması

konularının öne çıktığı görülmektedir.

Bu kılavuzun müteakip bölümlerinde bu sorunların kaynağı ve nasıl çözümlenebileceği detaylı olarak anlatılmaktadır.

1.2 İnternet Sitesi Sahibi ile Siteyi Yapan Üçüncü Şahıslar Arasında Alan Adı Sahipliğinin Devri Sorunu

Türkiye genelinde internet sitesi yapan bir kısım kötü niyetli işletmelerinin müşterileri ile ilişkilerini düzenlemek ve müşterilerini sürekli olarak ellerinde tutabilmek için arzu edilmeyen yöntemlere başvurduğu görülebilmektedir. Bunlar;

1. İnternet sitesi program kodlarının hak sahipliğini siteyi yaptıran (gerçek veya tüzel) kişiye devretmemesi,
2. Alan adının internet sitesi yapımıcı işletme tarafından satın alınması suretiyle sahiplik haklarını elinde tutması,
3. Sitenin içerik güncellemesi işlerinin siteyi yaptıran kişiye yönlendirilmesi yerine kendileri tarafından yapılmasının sağlanması

ve böylece müşterisini sürekli olarak kendisine bağımlı kalmaya zorlamak olarak özetlenebilir.

İnternet sitesi program kodlarının hak sahipliği hususu 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile düzenlenmekte olup, aksine bir hüküm ortaya konmadıkça adı geçen yasa internet sitesinin sahipliğini siteyi hazırlatana değil, siteyi yapana vermektedir. Kötü niyetli yazılım işletmeleri bu hususu suistimal etmekte ve bir internet sitesi yapımı hizmet sözleşmesi imzalanması öncesinde müşterilerini bu konuda bilerek ve isteyerek bilinçlendirmemektedir. Bu kapsamda dikkat edilecek hususlar Çelebi Faydalı Bilgiler Kılavuzu: İnternet Hukuku & İnternet Sitesi Sahipliği ve Haklar dokümanında detaylı olarak anlatılmaktadır.

Alan adının hak sahipliği konusunun uygulamada yaygın olarak; internet sitesi sahibi ile yapımıcı işletme arasında karşılıklı iyi niyet ve anlayış ilkesi çerçevesinde yönetildiği görülmektedir. Ancak internet sitesi alan adı sahipliğinin yasal olarak nasıl düzenlendiği hususunun site sahipleri tarafından bilinmediği vakalarda, yapımıcı işletmeler bu durumu suistimal edebilmekte ve alan adını kendi isimleri ile tescil ederek, sahiplik haklarını site sahiplerine karşı bir yaptırım olarak kullanabilmektedir. İşbu kılavuzun hazırlandığı dönemde Çelebi'ye bu istikamette çok sayıda mağdur işletme ulaşmış olması ve bu işletmelerin İzmir'den İstanbul'a, Samsun'dan Gaziantep'e kadar Türkiye'nin

hemen her coğrafi lokasyonuna yayılmış olması dikkat çekici bulunmuştur. İşbu doküman alan adı sahipliği mağdurlarının bilinçlendirilmesine yönelik olarak hazırlanmıştır.

Müteakip bölümlerde internet sitesi alan adı sahipliğinin yasal boyutları açıkça izah edilmekte olup internet sitesi sahiplerinin alan adı sahipliği konusunda kendilerine ulaşabilecek herhangi bir olumsuz girişimin karşısında yasal olarak güçlü olduğu çok iyi bilinmelidir. Alan adı sahipliği konusunda internet sitesi sahipleri site yapımcısı işletme karşısında edilgen durumda değildir.

2. Alan Adı Sahiplik Hakları

2.1 Alan Adı Nedir

Alan adı (domain name), bir internet sitesinin internet'teki adı ve adresidir. Bu adres olmadan bir İnternet kullanıcısı web sitesine sadece IP adresiyle ulaşabilir. Alan adları IP adresi denilen, bilgisayarların (sunucuların) birbirini tanımasını sağlayan numara sisteminin daha basitleştirilmiş ve akılda kalması için kelimelerle ifade edilmiş halidir.

Örneğin www.byclb.com alan adı adres barına yazıldığında tarayıcı bu alan adını önce IP adresine çevirir, daha sonra kullanıcıyı bu IP adresine sahip bilgisayara yönlendirir. Dolayısıyla web sitesinin ziyaret edilebilmesi için kullanıcıların uzun bir telefon numarasına benzeyen IP adresini bilemeyecekleri gerçeğinden hareketle siteye daha kolay ve akılda kalıcı bir alan adı alınmaktadır.

Aslında alan adı satın alınan değil kiralanan bir hizmettir, bu yüzden alan adının kiralama süresi dolduğunda yenileme işlemi yapılmalıdır. En az bir yıl olarak kayıt edilen alan adları, 10 yıla kadar tescil edilebilir. Türkiye'de alan adları ODTÜ tarafından yönetilmekte ve tahsis edilmektedir.

2.2 Yasal Dayanak

İnternet sitesi alan adı sahipliği

- 14 Şubat 2011 gün ve 27846 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve
- 4 Şubat 2011 gün ve 27836 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
- 8 Aralık 2001 gün ve 24607 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu

- 27 Haziran 1995 gün ve 22326 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

ile belirlenmiştir.

2.3 Alan Adı Sahiplik Haklarına Dair Yasal Düzenlemeler

Alan adı konusunda önceki bölümlerde verilen kötü niyetli kişilerle ilgili örneklerde Türk Hukukunun halen mevcut koruması alan adının sahibine kolaylıklar sağlamaktadır.

Tarafları tacir olmayan ya da ticari iş sayılmayan hallerde (gerçek kişiler); bir kişi sizin firmanız veya ürününüzün adıyla bir alan adı satın alırsa, Borçlar Kanununun 58 inci maddesi gereği onu engelleyebilir ve maddi zararınızı tahsil edebilirsiniz.

Tarafları tacir olan ya da ticari iş sayılan hallerde (tüzel kişiler); Türk Ticaret Kanununun 54, 55 inci maddeleri çok açık şekilde haksız rekabeti, aldatıcı hareketleri ve iyi niyet kurallarına aykırı şekilde ekonomik rekabetin her türlü kötüye kullanımını bütün boyutlarıyla tanımlamaktadır.

Türk Ticaret Kanununun 55 inci maddesinde özellikle kötü niyetle, haksız rekabet yaratan durumlar sayılırken, bunlardan ikisi alan adı (domain name) sorununa da ışık tutmaktadır. Maddenin birinci fıkrası; *paye, diploma veya ödül almadığı hâlde bunlara sahipmişçesine hareket ederek müstesna yeteneğe malik bulunduğu zannını uyandırmaya çalışmak veya buna elverişli doğru olmayan meslek adları ve sembolleri kullanmak* eylemlerinin haksız rekabet olduğunu belirtmektedir.

Yine aynı maddenin birinci fıkrası; başkasının malları, iş ürünleri, faaliyetleri veya işleri ile karıştırılmaya yol açan önlemler almak eylemini de haksız rekabet olarak saymaktadır.

55 inci madde ayrıca; *iş şartlarına uymamak, özellikle kanun veya sözleşmeyle, rakiplere de yüklenmiş olan veya bir meslek dalında veya çevrede olağan olan iş şartlarına uymamak* eylemini de dürüstlüğü aykırı bulmakta ve haksız rekabet çerçevesinde değerlendirmektedir.

2.4 Alan Adı Sahiplik Mevzuatının Açıklaması ve Değerlendirme

Önceki bölümde verilen yasa maddelerinin ışığı altında alan adı sahipliği sorununa bakıldığında cevap kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Sizin tanınır hale getirdiğiniz veya sizle beraber anılan isim veya markanızı

- aynı sektördeki rakip (gerçek veya tüzel) kişi veya
- internet sitenizin yapımcısı işletme

alan adı olarak tescil ettirirse, yukarıda verilen kurallar çerçevesinde bu eylem bir haksız rekabet oluşturacağından Türk Ticaret Kanunundaki haksız rekabet ile ilgili hükümler doğrultusunda haksız rekabetin durdurulması için ihtiyati tedbir talebiyle dava açılır.

Bu hükümlere göre eğer tescil edilip kullanılan isim tescil ettiren kişinin adı veya soyadı gibi bir kişilik hakkına dayanmıyorsa, mahkemeye müracaattan hemen sonra (birkaç gün içinde) mahkemeden "davanın sonucuna kadar bu ismin kullanılamayacağı" kararının alınması hiç şaşırtıcı olmayacaktır. Bu kapsamda artık bu adla sitenin yayınlanması, ürün ve mal satışı yapılması mümkün olmaz. Mahkemenin ihtiyati tedbir kararına uymamanın sonucunun hapis cezası olması nedeniyle (hosting) hizmet sağlayıcı dahil hiç kimsenin bu karara uymaması gibi bir durum söz konusu olamaz.

Eğer bu ismin kullanılması sebebiyle maddi veya manevi zararlar ortaya çıkmış ise şahit ve ticari belgelerle bu zararın ispatlanması koşuluyla uygun tazminatlar (mahkeminin devam ettiği süredeki yasal faizleriyle birlikte) alınır.

Ek olarak bu durdurma, önleme, maddi ve manevi tazminat davalarının yanı sıra şikayetçi olunarak ceza davası da açılır. Bu haksız rekabet işini yapan kişi, kuruluş, e-ticaret sahibi ve suç ortakları, tüzel kişiyse yönetim kurulu üyeleri ve ortaklar Türk Ticaret Kanununa atfen hapis ve para cezasıyla cezalandırılır.

Öte yandan markalara ilişkin 556 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin 5, 9, 61 ve 62 inci maddelerine göre bir başkasının tescilli markasının aynısının veya benzerinin aynı veya benzer mal ve hizmetler için veya ticari amaçla internette alan adı olarak başkaları tarafından kullanılması marka hakkına tecavüz teşkil eder.

Yine Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 inci maddesine göre belli tür kelime ve işaretlerin marka olarak kullanılması haksız rekabete yol açabileceği için yasaklanmıştır. Buna bağlı olarak bu durumla karşılaşan bir marka sahibi adı geçen Kanun Hükmünde Kararnamenin 62 inci maddesi gereği alan adı

tahsisinin kaldırılmasını isteyebilir ve buna yönelik yukarıda belirtilen hukuk ve ceza davalarını açabilir.

Ticari işletmelerin yanında kişiler de isimlerinin korunmasını isteyebilirler. Medeni Kanununun 26 ıncı maddesi "*Adı haksız olarak kullanılan kişi buna son verilmesini; haksız kullanan kusurlu ise ayrıca maddi zararının giderilmesini ve uğradığı haksızlığın niteliği gerektiriyorsa manevi tazminat ödenmesini isteyebilir*" demektedir. Maddede açıkça açılacak davalar yazıldığından daha fazla açıklamaya girmeye gerek yoktur. Bu maddenin haksız alan adı sorunlarına karşı kullanılabilirliğini ifade etmek yeterli olacaktır.

3. İlgili Mevzuat Hükümleri

3.1 Türk Ticaret Kanunu

MADDE 54- (1) Haksız rekabete ilişkin bu Kısım hükümlerinin amacı, bütün katılanların menfaatine, dürüst ve bozulmamış rekabetin sağlanmasıdır.

(2) Rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatıcı veya dürüstlük kuralına diğer şekillerdeki aykırı davranışlar ile ticari uygulamalar haksız ve hukuka aykırıdır.

II - Dürüstlük kuralına aykırı davranışlar, ticari uygulamalar

MADDE 55- (1) Aşağıda sayılan hâller haksız rekabet hâllerinin başlıcalarıdır:

a) Dürüstlük kuralına aykırı reklamlar ve satış yöntemleri ile diğer hukuka aykırı davranışlar ve özellikle;

1. Başkalarını veya onların mallarını, iş ürünlerini, fiyatlarını, faaliyetlerini veya ticari işlerini yanlış, yanıltıcı veya gereksiz yere incitici açıklamalarla kötülemek,

2. Kendisi, ticari işletmesi, işletme işaretleri, malları, iş ürünleri, faaliyetleri, fiyatları, stokları, satış kampanyalarının biçimi ve iş ilişkileri hakkında gerçek dışı veya yanıltıcı açıklamalarda bulunmak veya aynı yollarla üçüncü kişiyi rekabette öne geçirmek,

3. Paye, diploma veya ödül almadığı hâlde bunlara sahipmişçesine hareket ederek müstesna yeteneğe malik bulunduğu zannını uyandırmaya çalışmak veya buna elverişli doğru olmayan meslek adları ve sembolleri kullanmak,

4. Başkasının malları, iş ürünleri, faaliyetleri veya işleri ile karıştırılmaya yol açan önlemler almak,

5. Kendisini, mallarını, iş ürünlerini, faaliyetlerini, fiyatlarını, gerçeğe aykırı, yanıltıcı, rakibini gereksiz yere kötüleyici veya gereksiz yere onun tanınmışlığından yararlanacak şekilde; başkaları, malları, iş ürünleri veya fiyatlarıyla karşılaştırmak ya da üçüncü kişiyi benzer yollardan öne geçirmek,

6. Seçilmiş bazı malları, iş ürünlerini veya faaliyetleri birden çok kere tedarik fiyatının altında satışa sunmak, bu sunumları reklamlarında özellikle vurgulamak ve bu şekilde müşterilerini, kendisinin veya rakiplerinin yeteneği hakkında yanıltılmak; şu kadar ki, satış fiyatının, aynı çeşit malların, iş ürünlerinin veya faaliyetlerinin benzer hacimde alımında uygulanan tedarik fiyatının altında olması hâlinde yanıltmanın varlığı karine olarak kabul olunur; davalı, gerçek tedarik fiyatını ispatladığı takdirde bu fiyat değerlendirmeye esas olur,

7. Müşteriyi ek edimlerle sunumun gerçek değeri hakkında yanıltılmak,

8. Müşterinin karar verme özgürlüğünü özellikle saldırgan satış yöntemleri ile sınırlamak,

9. Malların, iş ürünlerinin veya faaliyetlerin özelliklerini, miktarını, kullanım amaçlarını, yararlarını veya tehlikelerini gizlemek ve bu şekilde müşteriye yanıltılmak,

10. Taksitle satım sözleşmelerine veya buna benzer hukuki işlemlere ilişkin kamuya yapılan ilanlarda unvanını açıkça belirtmemek, peşin veya toplam satış fiyatını veya taksitle satımdan kaynaklanan ek maliyeti Türk Lirası ve yıllık oranlar üzerinden belirtmemek,

11. Tüketici kredilerine ilişkin kamuya yapılan ilanlarda unvanını açıkça belirtmemek veya kredilerin net tutarlarına, toplam giderlerine, efektif yıllık faizlerine ilişkin açık beyanlarda bulunmamak,

12. İşletmesine ilişkin faaliyetleri çerçevesinde, taksitle satım veya tüketici kredisi sözleşmeleri sunan veya akdeden ve bu bağlamda sözleşmenin konusu, fiyatı, ödeme şartları, sözleşme süresi, müşterinin cayma veya fesih hakkına veya kalan borcu vadeden önce ödeme hakkına ilişkin eksik veya yanlış bilgiler içeren sözleşme formülleri kullanmak.

b) Sözleşmeyi ihlale veya sona erdirmeye yöneltmek; özellikle;

1. Müşterilerle kendisinin bizzat sözleşme yapabilmesi için, onları başkalarıyla yapmış oldukları sözleşmelere aykırı davranmaya yöneltmek,

2. Üçüncü kişilerin işçilerine, vekillerine ve diğer yardımcı kişilerine, haketmedikleri ve onları işlerinin ifasında yükümlülüklerine aykırı davranmaya yöneltebilecek yararlar sağlayarak veya önererek, kendisine veya başkalarına çıkar sağlamaya çalışmak,

3. İşçileri, vekilleri veya diğer yardımcı kişileri, işverenlerinin veya müvekkillerinin üretim ve iş sırlarını ifşa etmeye veya ele geçirmeye yöneltmek,

4. Onunla kendisinin bu tür bir sözleşme yapabilmesi için, taksitle satış, peşin satış veya tüketici kredisi sözleşmesi yapmış olan alıcının veya kredi alan kişinin, bu sözleşmeden caymasına veya peşin satış sözleşmesi yapmış olan alıcının bu sözleşmeyi feshetmesine yöneltmek.

c) Başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma; özellikle;

1. Kendisine emanet edilmiş teklif, hesap veya plan gibi bir iş ürününden yetkisiz yararlanmak,

2. Üçüncü kişilere ait teklif, hesap veya plan gibi bir iş ürününden, bunların kendisine yetkisiz olarak tevdi edilmiş veya sağlanmış olduğunun bilinmesi gerektiği hâlde, yararlanmak,

3. Kendisinin uygun bir katkısı olmaksızın başkasına ait pazarlanmaya hazır çalışma ürünlerini teknik çoğaltma yöntemleriyle devralıp onlardan yararlanmak.

d) Üretim ve iş sırlarını hukuka aykırı olarak ifşa etmek; özellikle, gizlice ve izinsiz olarak ele geçirdiği veya başkaca hukuka aykırı bir şekilde öğrendiği bilgileri ve üretenin iş sırlarını değerlendiren veya başkalarına bildiren dürüstlüğü aykırı davranmış olur.

e) İş şartlarına uymamak; özellikle kanun veya sözleşmeyle, rakiplere de yüklenmiş olan veya bir meslek dalında veya çevrede olağan olan iş şartlarına uymayanlar dürüstlüğü aykırı davranmış olur.

f) Dürüstlük kuralına aykırı işlem şartları kullanmak. Özellikle yanıltıcı bir şekilde diğer taraf aleyhine;

1. Doğrudan veya yorum yoluyla uygulanacak kanuni düzenlemeden önemli ölçüde ayrılan, veya

2. Sözleşmenin niteliğine önemli ölçüde aykırı haklar ve borçlar dağılımını öngören, önceden yazılmış genel işlem şartlarını kullananlar dürüstlüğü aykırı davranmış olur.

3.2 Medeni Kanun

Madde 26 - Adının kullanılması çekişmeli olan kişi, hakkının tespitini dava edebilir. Adı haksız olarak kullanılan kişi buna son verilmesini; haksız kullanan kusurlu ise ayrıca maddi zararının giderilmesini ve uğradığı haksızlığın niteliği gerektiriyorsa manevi tazminat ödenmesini isteyebilir.

3.3 Borçlar Kanunu

MADDE 58- Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir.

3.4 556 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname

Madde 5 - Marka, bir teşebbüsün mal veya hizmetlerini bir başka teşebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla, kişi adları dahil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar (Ek ibare: 4128 - 3.11.1995) "malların

biçimi veya (Değişik ibare: 5194 - 22.6.2004 /m.12) "ambalajları" gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretleri içerir.

Marka, mal veya ambalajı ile birlikte tescil ettirilebilir. Bu durumda mal veya ambalajın tescilli marka sahibine mal veya ambalaj için inhisari bir hak sağlamaz. (Ek cümle: 5194 - 22.6.2004 / m.12) "İnhisari hak sağlamayan bu tür unsurlar tescil belgesi üzerinde açıkça belirtilir."

Madde 7 - Aşağıda yazılı işaretler marka olarak tescil edilemez:

a) 5 inci madde kapsamına girmeyen işaretler,

b) (Değişik: 5194 - 22.6.2004 /m.13) Aynı veya aynı türdeki mal veya hizmetle ilgili olarak tescil edilmiş veya daha önce tescil için başvurusu yapılmış bir marka ile aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer markalar,

c) Ticaret alanında cins, çeşit, (Ek ibare: 4128 - 3.11.1995 / m.5) "vasıf", kalite, miktar, amaç, değer, coğrafi kaynak belirten veya malların üretildiği, hizmetlerin yapıldığı zamanı gösteren veya malların ve hizmetlerin diğer karakteristik özelliklerini belirten işaret ve adlandırmaları münhasıran veya esas unsur olarak içeren markalar,

d) Ticaret alanında herkes tarafından kullanılan veya belirli bir meslek, sanat veya ticaret grubuna mensup olanları ayırt etmeye yarayan işaret ve adları münhasıran veya esas unsur olarak içeren markalar,

e) Malın özgün doğal yapısından ortaya çıkan şeklini veya bir teknik sonucu elde etmek için zorunlu olan, kendine malın şeklini veya mala asli değerini veren şekli içeren işaretler,

f) Mal veya hizmeti niteliği, kalitesi veya üretim yeri, coğrafi kaynağı gibi konularda halkı yanıltacak markalar,

g) Yetkili mercilerden kullanmak için izin alınmamış ve dolayısıyla Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesine göre reddedilecek markalar,

h) Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesi kapsamı dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, tarihi, kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği diğer armalar, amblemler veya nişanlar içeren markalar,

i) Sahibi tarafından izin verilmeyen Paris Sözleşmesinin 1 inci mükerrer 6 ncı maddesine göre tanınmış markalar,

j) Dini değerleri ve sembolleri içeren markalar,

k) Kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı markalar.

(Değişik 2. fıkra: 5194 - 22.6.2004 / m.13) Bir marka tescil tarihinden önce kullanılmış ve tescile konu mallar veya hizmetlerle ilgili olarak bu kullanım sonucu ayırt edici bir nitelik kazanmış ise (a), (c) ve (d) bentlerine göre tescilli reddedilemez.

Madde 9 – (Değişik: 5833 - 21.01.2009 / m. 1) Marka tescilinden doğan haklar münhasıran marka sahibine aittir. Marka sahibi, aşağıda belirtilen fiillerin önlenmesini talep edebilir:

a) Markanın tescil kapsamına giren aynı mal ve/veya hizmetlerle ilgili olarak, tescilli marka ile aynı olan herhangi bir işaretin kullanılması.

b) Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal ve/veya hizmetlerin aynı veya benzeri mal ve/veya hizmetleri kapsayan ve bu nedenle halk tarafından, işaret ile tescilli marka arasında ilişkilendirilme ihtimali de dahil, karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması.

c) Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsamına giren mal ve/veya hizmetlerle benzer olmayan, ancak Türkiye'de ulaştığı tanınmışlık düzeyi nedeniyle tescilli markanın itibarından dolayı haksız bir yarar elde edecek veya tescilli markanın itibarına zarar verecek veya tescilli markanın ayırt edici karakterini zedeleyecek nitelikteki herhangi bir işaretin kullanılması.

Aşağıda belirtilen durumlar, birinci fıkra hükmü uyarınca yasaklanabilir:

a) İşaretin mal veya ambalajı üzerine konulması.

b) İşareti taşıyan malın piyasaya sürülmesi veya bu amaçla stoklanması, teslim edilebileceğinin teklif edilmesi veya o işaret altında hizmetlerin sunulması veya sağlanması.

c) İşareti taşıyan malın gümrük bölgesine girmesi, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması.

d) İşaretin, teşebbüsün iş evrakı ve reklamlarında kullanılması.

e) İşareti kullanan kişinin, işaretin kullanımına ilişkin hakkı veya meşru bir bağlantısı olmaması koşuluyla, işaretin aynı veya benzerinin internet ortamında ticari etki yaratacak biçimde, alan adı, yönlendirici kod, anahtar sözcük veya benzeri biçimlerde kullanılması.

Markanın sahibine sağladığı haklar, üçüncü kişilere karşı marka tescilinin yayın tarihi itibarıyla hüküm ifade eder. Marka tescil başvurusunun bültende

yayınlanmasından sonra gerçekleşen ve marka tescilinin ilan edilmesi halinde yasaklanması söz konusu olabilecek fiiller nedeniyle başvuru sahibi, tazminat davası açmaya yetkilidir. Mahkeme, öne sürülen iddiaların geçerliliğine ilişkin olarak tescilin yayınlanmasından önce karar veremez.

Madde 61 – (Değişik: 5833 - 21.01.2009 / m. 2) Aşağıda sayılan fiiller marka hakkına tecavüz sayılır:

a) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı 9 uncu maddede belirtilen biçimlerde kullanmak.

b) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı veya ayırt edilmeyecek derecede benzerini kullanmak suretiyle markayı taklit etmek.

c) Markayı veya ayırt edilmeyecek derecede benzerini kullanmak suretiyle markanın taklit edildiğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmak, dağıtmak veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkarmak veya bu amaçlar için gümrük bölgesine yerleştirmek, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutmak veya ticari amaçla elde bulundurmak.

d) Marka sahibi tarafından lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları üçüncü kişilere devretmek.”

Madde 61/A – (Değişik: 5833 - 21.01.2009 / m. 3) Başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal veya hizmet üreten, satışa arz eden veya satan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Marka koruması olan eşya veya ambalajı üzerine konulmuş marka koruması olduğunu belirten işareti yetkisi olmadan kaldıran kişi hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Yetkisi olmadığı halde başkasına ait marka hakkı üzerinde satmak, devretmek, kiralamak veya rehinlemek suretiyle tasarrufta bulunan kişi iki yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur. Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçlardan dolayı cezaya hükmedebilmek için markanın Türkiye’de tescilli olması şarttır.

Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlıdır.

“Üzerinde başkasının hak sahibi olduğu marka taklit edilerek üretilmiş malı satışa arz eden veya satan kişinin bu malı nereden temin ettiğini bildirmesi ve bu suretle üretenlerin ortaya çıkarılmasını ve üretilmiş mallara elkonulmasını sağlaması halinde hakkında cezaya hükmolunmaz.”

Madde 62 - Marka hakkı tecavüze uğrayan marka sahibi, mahkemeden, aşağıdaki taleplerde bulunabilir:

- a) Marka hakkına tecavüz fiillerinin durdurulması,
- b) Tecavüzün giderilmesi ve maddi ve manevi zararın tazmini,
- c) (Değişik: 4128 - 3.11.1995 / m.5) Marka hakkına tecavüz dolayısı ile üretilmesi veya kullanılması cezayı gerektiren eşya ile bu eşyaları üretmeye yarayan araç, cihaz, makine gibi vasıtalara el koyulması talebi
- d) (c) bendi uyarınca el konulan ürünler üzerinde kendisine mülkiyet hakkının tanınması, (Bu durumda, söz konusu ürünlerin değeri, tazminat miktarından düşülür. Bu değer, kabul edilen tazminatı aştığı zaman, marka sahibinin fazlayı karşı tarafa ödemesi gerekir.)
- e) (Değişik: 4128 - 3.11.1995 / m.5) Marka hakkına tecavüzün devamını önlemek üzere tedbirlerin alınması, özellikle bu maddenin (c) bendine göre el koyulan ürünlerin ve araçların üzerlerindeki markaların silinmesi veya marka hakkına tecavüzün önlenmesi için kaçınılmaz ise imhası talebi ,
- f) Marka hakkına tecavüz eden kişi aleyhine verilen mahkeme kararının, masrafları tecavüz eden tarafından karşılanarak, ilgililere tebliğ edilmesi ve kamuya yayın yoluyla duyurulması.

4. İletişim

Bu kanunun gereklerinin alan adlarında nasıl uygulanacağı hususundaki detay sorularınız için aşağıdaki iletişim bilgilerini kullanarak elebi Mühendislik ile irtibata geçebilirsiniz.

Telefon: (532) 421 62 77

E-posta: iletisim@byclb.com

5. Kaynaklar

- (1) 6012 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- (2) 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
- (3) 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
- (4) B.Zakir AVŞAR, Gürsel ÖZGÖREN (2009) İnternet Hukuku, Türkiye Odalar ve Borsalar Birlięi Yayını
- (5) 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname